

Список використаних джерел:

1. Кондратюк Д. О. Фінансове планування діяльності малих підприємств. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15654/1/Kondratyuk_DO_KR_072_2024.pdf.

Д-р екон. наук Шевцова О. Й.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПЛАТІЖНИЙ РИНОК ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ**

Платіжний ринок бурхливо розвивається в сучасних умовах. Зростання руху населення потребує зростання обсягів платіжних операцій і відповідного руху фінансових потоків. Він являє собою інноваційний сегмент фінансової діяльності, перспективний щодо появи нових учасників: фінансових та нефінансових суб'єктів господарювання. Все, що стосується платіжної діяльності, можна називати інфраструктурою платіжного простору. Поняття платіжного простору надається в законодавчих документах [1]. У той же час – це основа формування платіжного ринку. Можливо сказати, що через деякий час з'явиться повноцінний платіжний ринок або ринок платіжних послуг. Він буде існувати в межах фінансового ринку і ринку банківських послуг так само, як зараз існують ринок депозитних послуг, кредитних послуг. Депозитні та кредитні послуги є видами діяльності банківських і деяких небанківських установ. За обсягами послуг і за кількістю учасників ці сегменти фінансової діяльності настільки зросли, увійшли в життя і діяльність фізичних та юридичних осіб, що сформували за цими операціями та послугами відповідні ринкові сегменти.

Платіжний ринок забезпечує успішне функціонування економіки країни і є важливим елементом її фінансової інфраструктури. Учасниками платіжного ринку є державна платіжна система, платіжні системи, які організовані банківськими установами, платіжні системи, що створені небанківськими фінансовими установами, міжнародні карткові платіжні системи, міжнародні системи переказу грошей, тощо.

Банківські установи на платіжному ринку представлено внутрішньобанківськими платіжними системами і системами клієнт-банк. Водночас банки

виступають у ролі операторів послуг платіжної інфраструктури. Насправді, оператори платіжних послуг можуть надавати платіжні послуги не будучи тим, хто створює цю платіжну систему. Банки здійснюють діяльність операторів різних національних і міжнародних платіжних систем, членом або учасником яких вони є, і сплачують відповідні внески.

Платіжні системи активно розвиваються. З'являються нові форми надання платіжних послуг та нові види учасників [2]. Ключові зміни на платіжному ринку пов'язані з появою платіжних платформ на базі традиційних банківських установ. Необанкінг на сьогоднішній день – розповсюджений комплекс банківських послуг, що включає низку банківських послуг, серед яких вагому складову становлять саме платіжні.

Фактично це платіжні платформи відомі як інтернет банк або цифровий банк, фінтех компанія, яка надає різні банківські послуги. Вони працюють на основі ліцензій традиційних банків. Якщо ви відкриєте перелік банків, то вам не вдасться знайти назви необанків, бо вони до банків, що складають банківську систему, не відносяться, хоча відкриваються рахунки, надаються кредити, оформлюються депозитні угоди, здійснюються платежі та грошові перекази. Наразі в Україні працюють 4 необанки: Monobank (ліцензія АТ «Універсалбанк»), О.Банк (ліцензія АТ «Ідея Банк»), Банк «Власний рахунок» (ліцензія ПАТ«Банк Восток»), Izibank (Ліцензія АТ «Таскомбанк») [3].

Появи цих платіжних платформ призвели до різкого зростання показників банків ліцензіатів за різними видами діяльності відповідно зростанню кількості клієнтів. А головне, зросли активи і доходи. Необанки, порівняно із звичайними платіжними системами, поєднують в собі все те, що стосується банківської діяльності і діяльності платіжних агентів, що можливо при наявності ефективного програмного забезпечення з високим рівнем захищеності фінансової інформації.

До платіжного ринку України приєднуються і знаходяться в стадії реєстрації міжнародні платіжні системи, платіжні платформи, необанки, які достатньо відомі на світовому фінансовому ринку. До таких можливо віднести необанк Revolut. Ця фінансова установа з'явилась у 2015 р. Наразі обслуговує понад 50 мільйонів

клієнтів фізичних осіб і більше 500 000 юридичних осіб підтримує свою роботу в 36 країнах у відповідних валютах. Ця платформа надає на сьогоднішній день підтримку українській спільноті відповідно фінансовим потребам біженців з України, допомагає в перерахуванні грошей і взаємодії з фінансовими установами різних країн, з урахуванням особливостей їх банківських систем.

Специфіка необанку N 26 в наданні послуг в Європейській економічній зоні та в США в межах операцій з цінними паперами та страхування.

Розвиток існуючих та додавання нових учасників платіжного ринку має проходити через процедури реєстрації та ліцензування збоку НБУ. З квітня 2023 року Національний банк України запровадив діяльність регуляторної платформи, так званої «пісочниці», для учасників ринків фінансових та платіжних послуг [4]. Ця регуляторна платформа призначена для проходження процедури тестування нових фінансових і платіжних послуг. Така допомога прискорить безпечне впровадження інноваційних продуктів та їх реєстрацію.

Список використаних джерел:

1. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX: станом на 01 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.
2. Ставерська Т. Літвінова Ю. Еволюція платіжних систем: інновації на шляху до цифрового майбутнього. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3625>.
3. Деркач М. Які необанки працюють в Україні 2024 URL: <https://psm7.com/uk/fintech/yaki-neobanki-praczuuyut-v-ukrayini-oglyad.html>.
4. Про затвердження Змін до Положення про регуляторну платформу для тестування послуг, технологій та інструментів на ринках фінансових послуг, платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях. Постанова Правління НБУ №171 від 26.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-24#Text>.